

ประโยค ป.ธ. ๓
สัมพันธ์ไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๕

เตสุ (ภิกขุสุ) เอโก เตปิฎกตเถโร ฌมมํ โอสาระสิ เอโก กเถสิ ฯ
 เอกเทวดาปี สาธุการํ น อทาสี ฯ เต อาหํสุ ตํวํ อาวุโส ฌมมสฺสวณทิวเส
 อิมสฺมี วนสณฺฑเท เทวดา มหฺนฺเตน สทฺเทน สาธุการํ เทนฺตํติ วเทสิ
 กิณฺนาเมตฺนฺติ ฯ ฆนฺเต อญฺเณสุ ทิวเสสุ เอวํ โหติ อชฺช ปน น ชานามิ
 กิเมตฺนฺติ ฯ เตนฺหิ อาวุโส ตํวํ ตาว ฌมมํ กเถสิติ ฯ โส วิชฺณี กเหตุวา
 อาสเน นิสินฺโน ตเมว คาลํ วเทสิ ฯ เทวดา มหฺนฺเตน สทฺเทน
 สาธุการมกํสุ ฯ อถ เนสํ ปริวารภิกขุ อชฺชฌายีสุ อิมสฺมี วนสณฺฑเท เทวดา
 มุโขโลกเนน สาธุการํ ททฺนฺติ เตปิฎกภิกขุสุ เอตฺตํ ฆณฺเณสุปี กิณฺจิ
 ปลํสนมตฺตํปี อวตฺวา เอเกน มหฺลลกตฺเถเรน เอกคาถาย กถิตาย
 มหาสทฺเทน สาธุการํ ททฺนฺตํติ ฯ เต วิหารํปี คนฺตฺวา สตฺถุ ตมตฺถํ
 อารโจะสุ ฯ สตฺถา นานํ ภิกขเว โย พหุํ อุกฺคณฺหาติ วา ภาสตี วา ตํ
 ฌมฺมชโรติ วทามิ โย ปน เอกํปี คาลํ อุกฺคณฺหิตฺวา สจฺจานิ ปฏิวิชฺชติ
 อํ ฌมฺมชโร นามาติ วตฺวา อิมํ คาทมาห

น ตาวตา ฌมฺมชโร	ยวตา พหุ ภาสตี
โย จ อปฺปปี สุตฺวาน	ฌมมํ กาเยน ปสฺสตี
ส เว ฌมฺมชโร โหติ	โย ฌมมํ นปฺปมชฺชตํติ ฯ

ใ้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ร. ๓

สัมพันธไทย

เตปิฏกตเถโร สยกตฺตา ใน โอสาระสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เตสุ วิเสสน ของ ภิกฺขุสุ ๆ นิทฺธารณ ใน เอโก เตปิฏกตเถโร ๆ นิทฺธารณีย เอโก วิเสสน ของ เตปิฏกตเถโร ฌมฺมํ อวฺตตกมฺม ใน โอสาระสิ, เอโก วิเสสน ของ เตปิฏกตเถโร ๆ สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก (ฌมฺมํ อวฺตตกมฺม ใน กเถสิ) ฯ

ปี ศัพท์ อเพกฺขตฺถ เข้ากับ เอกเทวดา ๆ สยกตฺตา ใน อทาสี น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน อทาสี ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สาธุการํ อวฺตตกมฺม ใน อทาสี ฯ

เต วิเสสน ของ เตปิฏกตเถรา ๆ สยกตฺตา ใน อหังสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก "อาวฺโส อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน วเทสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เทวดา สยกตฺตา ใน เทนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ฌมฺมสฺสวณทิวเส กาลสฺตฺตฺมึ ใน เทนฺติ อิมสฺมึ วิเสสน ของ วนสณฺเฑ ๆ วิสยาธาร ใน เทวดา มหนฺเตน วิเสสน ของ สทฺเทน ๆ กรณ ใน เทนฺติ สาธุการํ อวฺตตกมฺม ใน เทนฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วเทสิ, ก็ ก็ดี เอตํ ก็ดี วิเสสน ของ การณํ ๆ ลิงฺคตฺถ นาม ศัพท์ สยฺวาไซตฺก เข้ากับ ก็ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อหังสุ ฯ

(โส วิเสสน ของ เอกุทานตฺเถโร ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก) "ภนฺเต อาลปน การณํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อญฺเณสุ วิเสสน ของ ทิวเสสุ ๆ กาลสฺตฺตฺมึ ใน โหติ เอวํ วิเสสน ของ การณํ,

ปน ศัพท์ วิเสสไซตฺก อหํ สยกตฺตา ใน ชานามิ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ชานามิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อชฺช กาลสฺตฺตฺมึ ใน ชานามิ "ก็ ก็ดี เอตํ ก็ดี วิเสสน ของ การณํ ๆ ลิงฺคตฺถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ชานามิ

อติ ศัพท์ อากาโร ใน อาห ๕

(เต วิเสสน ของ เตปิฏกคฤเอรา ๕ สยกคฤตา ใน อาหํสุ ๕ อาชฺยาคบทย กคฺคฺวจาก) "อาวฺโส อาลปน เตนหิ ศัพท์ วิภคฺติปิฏฺฐรูปก คฺวํ สยกคฤตา ใน กเถหิ ๕ อาชฺยาคบทย กคฺคฺวจาก ตาว กิริยาวิเสสน ใน กเถหิ ฌมฺมํ อวฺคฺตคฺมม ใน กเถหิ อติ ศัพท์ อากาโร ใน อาหํสุ ๕

โส วิเสสน ของ เอกุทานคฺฤโร ๕ สยกคฤตา ใน วเทสิ ๕ อาชฺยาคบทย กคฺคฺวจาก วิชนํ อวฺคฺตคฺมม ใน กเหตุวา ๕ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺโน อาสเน อุปฺสึเลสิกาธาร ใน นิสินฺโน ๕ วิเสสน ของ เอกุทานคฺฤโร คํ วิเสสน ของ คาคํ เอว ศัพท์ อวฺชาธม เข้ากัปป คํ คาคํ อวฺคฺตคฺมม ใน วเทสิ ๕

เทวตา สยกคฤตา ใน อํสุ ๕ อาชฺยาคบทย กคฺคฺวจาก มหนฺเตน วิเสสน ของ สทฺเทน ๕ กรณ ใน อํสุ สาธุการํ อวฺคฺตคฺมม ใน อํสุ ๕

อถ กาลสคฺคฺตมี ใน อฺชฺฌายีสุ ปริวารภิกฺขุ สยกคฤตา ใน อฺชฺฌายีสุ ๕ อาชฺยาคบทย กคฺคฺวจาก เนลํ วิเสสน ของ เตปิฏกคฤเอรานํ ๕ สามีสมฺพนฺธ ใน ปริวารภิกฺขุ

"เทวตา สยกคฤตา ใน ททฺนฺติ สองบทย กิริยาสองบทย อาชฺยาคบทย กคฺคฺวจาก อิมสฺมี วิเสสน ของ วนสณฺฑเท ๕ วิสยาธาร ใน เทวตา มุโขโลกเนน กรณ ใน ททฺนฺติ สาธุการํ อวฺคฺตคฺมม ใน ททฺนฺติ,

เตปิฏกภิกฺขุสุ ลกฺขณ ใน ภณฺนเตสุ ๕ ลกฺขณกิริยา เอตตํ วิเสสน ของ ฌมฺมํ ๕ อวฺคฺตคฺมม ใน ภณฺนเตสุ ปี ศัพท์ อเปกฺขคฺคฺต เข้ากัปป ภณฺนเตสุ กิณฺจิกิ คีติ ปสฺสณมคฺคฺต คีติ วิเสสน ของ การณํ ๕ อวฺคฺตคฺมม ใน อวฺคฺวา ปี ศัพท์ อเปกฺขคฺคฺต เข้ากัปป ปสฺสณมคฺคฺต อวฺคฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ททฺนฺติ เอกคาถาย ลกฺขณ ใน กถิตาย มหฺลลคฺคฺฤเอเรน อนภินฺทคฺคฺฤตา ใน กถิตาย ๕ ลกฺขณกิริยา เอเกน วิเสสน ของ มหฺลลคฺคฺฤเอเรน มหาสทฺเทน กรณ ใน ททฺนฺติ สาธุการํ อวฺคฺตคฺมม ใน ททฺนฺติ อติ ศัพท์ อากาโร ใน อฺชฺฌายีสุ ๕

เต วิเสสน ของ ปรีวารภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน อาโรเจสุ์ ๆ อาชฺยาดบพ กตฺตฺวาจก วิหาริ์ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ วิหาริ์ คนฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาโรเจสุ์ สตฺถุ สมฺปทาน ใน อาโรเจสุ์ ตํ วิเสสน ของ อตฺถิ์ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาโรเจสุ์ ๆ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาชฺยาดบพ กตฺตฺวาจก "ภิกฺขเว อาลปน อหิ์ สยกตฺตา วทามิ น ศัพฺท ปฺฏิเสธ" ใน วทามิ ๆ อาชฺยาดบพ กตฺตฺวาจก, โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน อุกฺคณฺหาติ และ ภาสติ กิริยาสงบพ อาชฺยาดบพ กตฺตฺวาจก พหุ์ วิเสสน ของ ฌมฺม ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อุกฺคณฺหาติ และ ภาสติ วา สองศัพฺท วากฺยวิกปฺตฺถ เข้ากับ พหุ์ ฌมฺม อุกฺคณฺหาติ และ พหุ์ ฌมฺม ภาสติ, ตํ วิเสสน ของ ปุคฺคลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน วทามิ 'ฌมฺมธโร สรูป ใน อิติ ๆ ศัพฺท อาการ ใน วทามิ,

ปน ศัพฺท ปกฺขนฺตรโชนก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน ปฺฏิวิษฺณติ ๆ อาชฺยาดบพ กตฺตฺวาจก เอกิ์ วิเสสน ของ คาลิ์ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ เอกิ์ คาลิ์ อวฺตฺตกมฺม ใน อุกฺคณฺหิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปฺฏิวิษฺณติ สจฺจานิ อวฺตฺตกมฺม ใน ปฺฏิวิษฺณติ, อยิ์ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยาดบพ กตฺตฺวาจก ฌมฺมธโร วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ นาม ศัพฺท สณฺญาโชนก เข้ากับ ฌมฺมธโร อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมิ์ วิเสสน ของ คาลิ์ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาห

ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยาดบพ

กตฺตฺวาจก น ศัพฺท ปฺฏิเสธนตฺถ^๒ ตาวตา^๓

^๑ สัมพันธ์เป็น ปฺฏิเสธนตฺถ ก็ได้

^๒ สัมพันธ์เป็น "ปฺฏิเสธ ใน โหติ" ตามนัยในอรรถกถาก็ได้

^๓ ตาวตา, ยาวตา ที่ขยายกิริยา สัมพันธ์ว่า "กิริยาวิเสสน" แต่ในที่นี้เป็นคุณศัพท์ของนาม ลง อวฺนุต ปัจจัย แทนเนื้อความว่า "มีปริมาณ", ต + อวฺนุต = ตาวนุต, ย + อวฺนุต = ยาวนุต (โมคคัลลาน ๒๒๐) หรือ ลง วนฺตฺ ปัจจัย เป็น ตาวนฺตฺ, ยาวนฺตฺ (รูปสัทธา ๓๖๕)

วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน โหติ
 ฌมมธโร วิกติกตฺตา ใน โหติ, ปุคฺคโล
 สยกตฺตา ใน ภาสติ ๆ อาขุยาตบท
 กตฺตฺวาจก ยาวตา วิเสสน ของ การณน ๆ
 เหตุ ใน ภาสติ พหุ วิเสสน ของ ฌมฺม ๆ
 อวฺตุตกมฺม ใน ภาสติ, จ ศัพท์
 ปกฺขนฺตรโชตก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ
 สยกตฺตา ใน ปสฺสตี ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก
 อปฺปี วิเสสน ของ ฌมฺม ๆ อวฺตุตกมฺม ใน สุตฺวาน
 ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺต เข้ากับ อปฺปี สุตฺวาน
 ปุพฺพกาลกิรียา ใน ปสฺสตี ฌมฺม อวฺตุตกมฺม
 ใน ปสฺสตี กาเยน กรณ ใน ปสฺสตี, โส
 วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ
 อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เว ศัพท์ ปทปฺรูณ ฌมมธโร
 วิกติกตฺตา ใน โหติ, โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ
 สยกตฺตา ใน ปมชฺชตี น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน
 ปมชฺชตี ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ฌมฺม อวฺตุตกมฺม
 ใน ปมชฺชตี อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมิ คาลํ ๆ